

DZIENNIK WARSZAWSKI

Nr. 139.

Piątek, 27 Czerwca (9 Lipca).

1869 r.

Dziennik wychodzi codziennie oprócz Świąt uroczystych i Niedzieli. — Prenumerata przyjmuje się w Warszawie i urzędach Pocztowych; w Warszawie przyjmuje się tak w głównym kantorze Dyrekcji przy ulicy Miodowej N. 487, jak i w innych miejskich kantorach. — Prenumerata w Warszawie rocznie rsr. 8; — półrocznie rsr. 4; — kwartalnie rs. 2; — miesięcznie kop. 67. — Bez odnoszenia prenumerata nie przyjmuje się. — Za odnośzenie do domu, dopłaca się miesięcznie kop. 5; — w Urzędach Pocztowych: rocznie rs. 10; — półrocznie rsr. 5; — kwartalnie rsr. 2 kop. 50 i na te tylko terminy przyjmuje się prenumerata; w głównym zaś kantorze można prenumerować po tejże cenie na te same terminy, a na inne po kop. 92 na miesiąc.

Rok 6.

Obwieszczenia przyjmują się za opłatą od wiersza druku: za 1-krotne obwieszczenie kop. 6; za 2-krotne kop. 9; za 3-krotne kop. 12. — Artykuły nadesłane do zamieszczenia bez wskazania warunków ze strony autora, przechodzą do zupełnego rozporządzenia Dyrekcji. — Artykuły nieprzyjęte, będą zwracane tylko na osobiste żądania i zachowywane będą 3 miesiące; przyjęte, w razie potrzeby podlegają skróceniom. — Listy przyjmują się tylko frankowane. — Artykuły i ogłoszenia nadsyłane do zamieszczenia tegoż samego dnia, powinny być dostawiane do Redakcji przed godziną 9 z rana. — Redakcja otwarta jest dla osób mających interesa, codziennie, oprócz dni świątecznych, od godziny 12 do 1 po południu.

SPIS RZECZY.

DZIAŁ URZĘDOWY. — Najwyżej zatwierdzone nowe herby. — Najwyższy rozkaz co do konsułów. — Stowarzyszenie spożywcze. — Warszawski konsystorz duchowny prawosławny. — Komisja likwidacyjna. — Magistrat m. Warszawy. — Warszawski ober-policmajster. — Zarząd drogi żel. warsz.-terespolskiej.

DZIAŁ NIEURZĘDOWY. — Warszawa. — Przegląd polityczny. — **Telegramy.** — **Wiadomości telegraficzne.** — Niezbędne objaśnienie. — Sprawozdanie. — Kurjerek miejski. — Oświetlenie. — Wypadek miejski. — Kursa monet. — Pobyt Najjaśniejszych Państwa we wsi Iljinskoje. — Szkoły niemieckie. — Wody mineralne w Druskiennikach. — Pani Alboni. — **Austria i ziemia słowiańska.** — Stosunki wewnętrzne. — Sprawy galicyjskie. — **Francja.** — Interpelacja. — Kwestja dróg żelaznych. — Wiadomości z Kochinchiny. — **Turcja i ziemia słowiańska.** — Obecna sytuacja w Rumunji. — **Anglja.** — Demonstracja. — **Ameryka.** — Kwestja statku *Alabama*.

FEJLETON. — Niewolnicy paryzcy; (c. d.)

PRZEWODNIK WARSZAWSKI. — Nowe dzieło, i t. d.

DZIAŁ URZĘDOWY

Warszawa,

dnia 27 Czerwca (9 Lipca).

Najwyżej zatwierdzone nowe herby. — Minister sprawiedliwości zakomunikował senatowi rządzącemu nowe herby dla gubernij: warszawskiej, radomskiej, kieleckiej, lubelskiej, siedleckiej, suwalskiej, łomżyńskiej, płockiej, kaliszskiej i petrokowskiej. Najwyżej zatwierdzone 26-go lutego przez Najjaśniejszego Pana, na najpoddanniejsze przedstawienie zarządzającego własną Jego Cesarskiej Mości kancelarją do spraw Królestwa Polskiego (*). (*Gon. Urz.*)

(* Rysunki i opis herbów pomienionych, zamieszczone zostały w N. 59 *Sobranja Uzakonienij*.

FEJLETON DZIENNIKA WARSZAWSKIEGO.

NIEWOLNICY PARYZCY

przez Emila Cabornau.

CZEŚĆ DRUGA.

TAJEMNICA RODZINY DE CHAMPDOCE.

V.

(Patrz Nr. od 259 z r. z. do 138).

— Wczoraj, mama zatrzymała mnie przy sobie... W tej odpowiedzi było wszystko... lub nie. Można w niej było dopatrzeć przyznania się do chęci przybycia na umówioną jakby schadzke, lub tylko grzeczną wymówkę. Tajemnicy takiej dwójzacznej mowy Djana nie odkryła w klasztorze, kobiety bowiem w ogóle, rodząc się, przynoszą ten dar z sobą.

— Od dwóch dni, ożwał się znowu Norbert, nie wiem sam co się zemną dzieje. Nie mogę pozbyć się ciągłej myśli, że o mało co nie popełniłem zbrodni okropnej, że widziałem cię pani w tem samym miejscu na którym dziś stoimy, rozciągniętą na ziemi, martwą i bledszą od śmierci!

I jakżeż bym mógł nawet zapomnieć, że schylny nad panią wtedy, sledziłem twój powrót do ży-

Najwyższy rozkaz co do konsułów. — *Goniec Urzędowy* ogłosił w Nr. 135 Najwyższy rozkaz z 20-go maja w przedmiocie przemianowania wice-konsulatu w Czerniowcach na konsulat, zwiększenia płacy wice-konsula w Paryżu i zwinięcia konsulatu w Gotenburgu.

Stowarzyszenie spożywcze. — *Gon. Urzęd.* w Nr. 138, podaje ustawę stowarzyszenia spożywczego w m. Rylsku (zatwierdzoną przez pełniącego obowiązki towarzysza ministra spraw wewnętrznych 10 marca 1869 r.)

Warszawski konsystorz duchowny prawosławny — ogłasza niniejszem, dla należytej kogo to dytyczy, wiadomości, że ze względu na mające nastąpić wkrótce poświęcenie nowozbudowanej cerkwi na przemieściu warszawskiem — Pradze, zapadło postanowienie władzy djecezejalnej co do utworzenia parafij tak tej cerkwi Marjińskiej na Pradze, jak również cerkwi św. Trójcy w Warszawie przy ulicy Podwał. Z mocy tego postanowienia zaliczone zostały: a) do parafii cerkwi Marjińskiej na Pradze: mieszkańcy prawosławni przedmieścia Pragi (starej i nowej), bataljon gubernjalny warszawski, punkt zborny warszawski, załoga fortu Śliwickiego, komendy policji wykonawczej i straży ogniowej na Pradze, osoby wyznania prawosławnego zostające na służbie przy drodze żelaznej petersburgsko-warszawskiej do stacji Łapy, oraz także osoby zostające na służbie przy drodze żelaznej warszawsko-terespolskiej do granicy gubernji warszawskiej z siedlecką, jak również rodziny tych osób, oraz osoby i rodziny wyznania prawosławnego, zostające na służbie i mieszkające w części powiatu warszawskiego po prawej stronie rzeki Wisły, oraz w powiatach radzińskim i nowomińskim; b) w parafii cerkwi św. Trójcy przy ulicy Podwał pozostają wszystkie rodziny greckie przemieszujące w Warszawie i jej okolicach, komendy warszawskiej policji wykonawczej cyrkulów Zamkowego, Nowoswieckiego i Łazienkowskiego, oraz zalicza się do tej parafii komenda arsenału warszawskiego, z wyłączeniem jej z parafii cerkwi katedralnej św. Trójcy.

Komisja Likwidacyjna w Królestwie Polskiem. — W skutku wniesionych żądań o przysposobienie i wydanie duplikatów, w zamian skradzionych listów likwidacyjnych, a mianowicie:

1000		500	
Litera księgi.	N. listu w księdze.	Litera księgi.	N. listu w księdze.
N. 6,360, 6,361	P. 65	N. 3,358, 3,359, 3,360, 3,361	B. 75
		11,588	P. 26
250		100	
Litera księgi.	N. listu w księdze.	Litera księgi.	N. listu w księdze.
N. 910	B. 22	N. 13,921, 1,102	
1,102	B. 8	13,922, 13,923, 13,924, 13,925, 13,915	A. 55
10,209, 10,210, 10,211, 10,212, 10,213, 10,214, 10,215, 10,216, 21,902, 21,903	Jk. 18	36,750, 36,751, 36,752, 36,753, 36,754, 36,755, 36,756, 36,757, 36,758, 36,769, 36,760, 36,761, 36,762, 36,763, 36,764, 36,765, 36,766, 36,767, 36,768, 36,769, 36,770, 36,771, 36,772 i 36,775, 25,378, 25,379, i 25,380	
	H. 4	53,652, 63,653, 60,181, i 60,185	E. 29
			J. 55
			J. 47

komisja likwidacyjna na mocy Najwyższego rozkazu z 21 sierpnia 1865 r. wyluszczonego w postanowieniu komitetu zarządzającego w Królestwie Polskiem z 4 (16) września 1865 r. art. 434 p. 5, wzywaniem niniejszem każdego posiadającego którykolwiek z wymienionych listów likwidacyjnych, aby złożył takowy do komisji likwidacyjnej w Warszawie przed

cia, żem cię unosił z ziemi, że twoja głowa wspierała się na mojem ramieniu! Spoczywała ona tu przez jedną chwilę jedynie, a jednak zdaje mi się że włosy twoje pani, zostawiły po sobie zapach rozkoszny i przenikający, który mię upaja, czaruje... i nie ulci już odemnie, choćbym przeżył wieki!...

— Panie margrabi! wyszeptala Diana, panie margrabi!

Słowa te wymówione były tak cicho, że młodzieniec nie usłyszał ich zgoła i mówił dalej:

— Ach! gdybys pani wiedziala! gdybys mogła wiedzieć! Wówczas, po straszliwym wypadku byłem tak przerażony, że nie mogłem znaleźć ani jednego słowa do wyrażenia mých uczuć. Zresztą, nie śmiałem... Lecz gdyś już pani oddalila się ztąd, gdy straciłem widok twojej błękitnej sukni... zdawało mi się, że noc czarna padła do koła i że me serce bić przestało!... Wtedy to przypomniałem sobie o tem ziarnie ołowiu, które ciebie zraniło, które mogło pani śmierć zadać. Długo schylony szukałem tego ziarna... O! pani, nie zdołasz wyobrazić sobie, jakiej radości doznałem, znalazłszy je pod trawą — z jaką czcią i miłością schowałem ten okrucuch ołowiu zrumieniony jeszcze krwią twoją! Za cały świat nie oddałbym tej świętej dla mnie relikwji, która już stała się jakby częścią ciebie samej.

Panna de Sauvebourg odwróciła głowę — nie czuła się bowiem na mocy do ukrycia anielskiej radości, jaką wezbrało jej serce.

Nigdy nie spodziewała się ani tak nagłego ani tak zupełnego zwycięstwa.

A jednakże w taki to właśnie sposób pragnęła być ukochaną przez Norberta.

Lecz młodzieniec nie zrozumiał znaczenia gestu Djany i zawołał z rozpaczą:

— Oh! przebacz pani... jeżeli obraziłem cię mimo chęci. Wierz mi pani, miałabys litość nademną, gdybyć mogła przeczuć jakim było życie moje aż dotąd.

Niestety! żałuj mnie pani! albowiem gdy zjawiłaś się mi tak nagle, gdy przypomniałem sobie twój wzrok pełen słodczy, głos dzwiczący dobrocią i przebaczeniem — zacząłem marzyć zuchwale iż nakoniec znalazła się kobieta, którą mój los obchodzi, i mówiłem sobie, że w zamian za takie jej współczucie nie dosyć mi będzie odplacić wszystko krwią moją całem poświęceniem i życiem mojem całem!

Głos jego drżący, dzwiczący wszystkiemi strunami silnego uczucia, entuzjazm namiętności błyszczał mu w oczach i zarumienił policzki.

Panna de Sauvebourg mimowolnie cofnęła się z trwogą.

— Byłem więc szalonym! zawołał Norbert głosem pełnym rozzwierającej boleści — widzę to dobrze. Tak jest, czytałem w książkach że są przeznaczenia fatalne, które spełnić się muszą — moje jest takim zapewne!

Patrzeć na taką rozpacz obojętnie, przechodziło

upływem roku od pierwszego obwieszczenia, ponieważ te z wymienionych listów likwidacyjnych, które nie będą złożone w oznaczonym terminie, będą uznane i ogłoszone za nie mające żadnej wartości, a w zamian ich będą wydane osobom, które zameldowały o ich utraceniu, duplikaty. Jeżeli zaś posiadacz uznanego za sporny listu likwidacyjnego złoży go do komisji i zamelduje bezzasadność starania się o wydanie duplikatu, w takim razie komisja likwidacyjna, zatrzymawszy złożony list, wyda okazielowi w zamian niego odpowiednie świadectwo i zawiadomi o tem przepisana drogą tego, który zameldował swe prawa do tego listu likwidacyjnego. W terminie sześciomiesięcznym od dnia wspomnianego zawiadomienia przez komisję likwidacyjną, osoby, które prosiły o duplikaty, powinny przedstawić dowody, że z ich strony zanesiona została przeciw okazielowi tego listu skarga w właściwym sądzie z dowodem o ściśle zachowaniu ustanowionych w tym przedmiocie przepisów, a następnie przedstawi tej komisji, nie dalej jak w trzyletnim terminie od dnia otrzymania od niej wyżej wspomnianego uwiadomienia o złożeniu jej likwidacyjnego listu, — wyrok sądu cywilnego; jeżeli zaś skarga będzie zanesiona na drodze kryminalnej, w takim razie decyzja sądu kryminalnego powinna być złożona w terminie pięcioletnim od dnia wspomnianego uwiadomienia. W razie zaś niezłożenia do komisji likwidacyjnej, w wyżej wspomnianych terminach, właściwego wyroku, spór uważany będzie za nieistniejący, i sporny list likwidacyjny będzie uznany za bezsporny. Warszawa, 20 marca (1 kwietnia) 1869 r.

Magistrat Miasta Warszawy. — Niegdy Jakób Epstein Bankier Warszawski testamentem d. 30 czerwca 1836 r. przeznaczył procent od sumy rs. 2,700 hipotecznie zabezpieczonej na wsparcie w pierwszym roku po jego śmierci — czeladnika któryby się nauczył jakiego rzemiosła, w drugim kupca podupadłego, w trzecim na wyposażenie biednej sieroty, w czwartym na ubogiego ucznia starozakonnego, któryby niższe klasy w szkołach publicznych ukończywszy zamierzyl udać się do szkół wyższych, dla poświęcenia się nauce lekarskiej albo po ukończeniu tejże nauki potrzebował zapomogi na oporządzenie albo też na dzieła naukowe. W roku bieżącym jako w 26-m od śmierci testatora przypada wsparcie kupca podupadłego, wzywa więc interesowanych w całym Królestwie Polskiem do powyższego wsparcia mających — ażeby najdalej do dnia 12 (24) Lipca r. b. zgłosili się do Magistratu Miasta Warszawy, załączając przy niniejszem podaniu świadectwa urzędowe: 1) co do zamieszkania w kraju i moralnego prowadzenia się; 2) Starszych Urzędów Kupieckiego w Warszawie a na prowincji Burmistrza Miasta lub Wójta Gminy właściwego zamieszkania i dwóch najznacześniejszych kupców. Świadectwa te mają być zalegalizowane z poświadczeniem ich za rzetelność, w Warszawie, przez Komisarzy Administracyjnych, a na prowincji przez Naczelników powiatu. Kandydat otrzymujący wsparcie zawiadomiony zostanie o miejscu i czasie w którym takowe odbierze.

Warszawski Ober-Policmajster, Jenerał-Major Orszaku Jego Cesarskiej Mości, *Własow,* powróciwszy do zdrowia, z dniem wczorajszym objął obowiązki.

Zarząd Drogi Żelaznej Warszawsko-Terespolskiej — podaje do wiadomości iż od dnia 28 Czerwca (10 Lipca)

r. b. pociągi towarowe odchodzić będą każdodziennie z Pragi do Terespoli, jako też z Terespoli do Pragi. Szczegółowe rozkłady jazdy tych pociągów wystawione są na widok publiczny na każdej stacji.

DZIAŁ NIEURZĘDOWY

Warszawa, dnia 27 Czerwca (9 Lipca).

W umowie pojednawczej, stanowiącej obecnie podstawę stosunków politycznych pomiędzy dwoma połowami austriacko-węgierskiej monarchii, był postawiony ze strony Węgier warunek, aby i w Przedlitawji, o ile można najspieszniej, był zaprowadzony, stan regularny, konstytucyjny. Dotąd jednak warunku tego nie spełniono, gdyż oprócz austro-niemców, nikt nie chce tam uznawać konstytucji grudniowej. Z tego powodu *Pester Lloyd*, organ stronnictwa Deaka i gabinetu węgierskiego wystąpił z artykułem, w którym wykazując, że celem umowy pojednawczej było utworzenie silnego sprzymierzenia, Przedlitawja zaś dotąd, tak samo jak dawniej, przedstawia stan niemocy i rozdwojenia, domaga się, w interesie Węgier, załatwienia w zachodniej połowie monarchii kwestij politycznych, dodając, że prezes gabinetu węgierskiego, hr. Andrassy, przy każdej sposobności uwydatniał tę potrzebę. *Pester Lloyd* dowodzi, że jeżeli obecni ministrowie przedlitawscy nie są w stanie spełnić tego zadania, należy powołać innych. Artykuł ten sprawił w Wiedniu wrażenie, gdyż powszechnie uważano go jako pochodzący z natchnienia hr. Andrassygo i będący w związku z jego częstymi podróżami do Wiednia. Według niektórych dzienników wiedeńskich, hr. Andrassy, w razie gdyby nie mógł wprowadzić do gabinetu przedlitawskiego, osób, któreby załatwiły zadawalnijaco kwestje polityczne, zmuszony byłby przyjąć za program gabinetu węgierskiego unję osobistą, gdyż może on z pomyslnym skutkiem walczyć przeciw opozycji w Węgrzech, tylko będąc w możności wykazania dobroczynnych owoców umowy pojednawczej. Zapewnie rozpoczynająca się w przyszłym tygodniu sesja delegacji, bardziej wyjaśni doniosłość ostrzeżenia Węgier, udzielonego przedlitawskim mężom stanu.

Komisja parlamentarna we Włoszech do zbadania przekupstwa deputowanych w spra-

wie monopolu tabacznego, skończyła już słuchanie świadków, a ostateczne ukończenie jej prac zapowiadano w ciągu bieżącego tygodnia.

Dość zagadkowe są doniesienia z Hiszpanji o układach pomiędzy różnemi stronnictwami w kortezach, w celu utworzenia silnej większości. Najsilniejsze stronnictwo progresistów, chcąc sobie zjednać stanowczą przewagę, zwróciło się z propozycjami zjednoczenia naprzód do demokratów, a doznawszy z tej strony odmowy, zrobiło podobne propozycje republikanom, ofiarując zarazem, gdyby przyszło do utworzenia nowego gabinetu, trzem ich przewodcom, pp. Castelar, Figueras i Pi y Margal, wydziały spraw zagranicznych, sprawiedliwości i skarbu w tym gabinecie; lecz i stronnictwo republikańskie odrzuciło ich propozycje.

Pomiędzy innemi pogłoskami, którym zaraz po ich ukazaniu się zaprzeczono we Francji, największe wrażenie sprawiła wieść o tem, że p. Buffet był powoływany do cesarza Napoleona do St. Cloud. Wieść ta wywołała przypuszczenie o bezzwłocznym liberalnym zwrocie, ponieważ p. Buffet, będący jednym z przewodców stronnictwa środkowego, był także jednym ze sprawców i najgorliwszych obrońców zapowiedzianej interpelacji tego stronnictwa. Zwróciło też uwagę, że wspomnianą interpelację podpisał pomiędzy innymi i świeżo obrany na deputowanego książe de Mouchy, małżonek księżniczki Anny Murat, u którego niedawno gościł cesarz, w przejeździe do Beauvais. To obudziło nadzieję, że reformy żądane w interpelacji zostaną rychło wprowadzone. Zaprzeczenie jednak wieści o powołaniu p. Buffet do cesarza, musiało nieco osłabić te nadzieje.

Angielska izba lordów ukończyła w charakterze komitetu rozprawy szczegółowe nad pojedynczymi artykułami bilu znoszącego kościół panujący w Irlandji, który ostatecznie ma być w przyszły poniedziałek odczytany na publicznym posiedzeniu tej izby. Dzienniki liberalne londyńskie uważają załatwienie sprawy kościoła irlandzkiego za zapewnione, ponieważ poprawki wniesione przez izbę lordów, nie naruszają głównych jego podstaw. — Tymczasem w Irlandji demonstracje fenienów nie ustają, a nawet niedawno odbyła się procesja ich w Londynie, do której wzięto za pozór rocznicę ogłoszenia niepodległości Stanów Zjednoczonych Ameryki Północnej.

już siły Djany: była ona wprawdzie zdolną do zimnego wyrachowania, lecz była także kobietą i miała lat osiemnaście... Wzruszenie mimowolne ogarnęło ją tedy — łkanie wydzieralo się z piersi, a lzy zwilżyły powieki.

— Błagam cię, panie margrabi! wyszeptala, nie mów tak dłużej! W naszym wieku nie trzeba rozpaczać przecież...

Spojrzenie towarzyszące tym wyrazom było tak wymowne, że Norbert upojony nadzieją zachwiał się na nogach i rzekł stłumionym głosem:

— Przez litość! pani... nie żartuj ze mnie... to byłoby okrucieństwem. Niezwodź mnie nadzieją jeżeli ona spełnić się nie może — gdyż nieprzeżyłbym zawodu...

Djana spuściła głowę milcząc, a Norbert upadł do nóg jej i uchwyciwszy ręce okrywał je ognistemi pocałunkami.

Błada i drżąca, z ustami zacisniętymi, Djana uczuła się porwaną prądem tej namiętności tak młodej i tak potężnej. Krew jej płonęła żarem, ręce drgały a oddech przyspieszył się gwałtownie.

Młoda dziewczyna sama wpadła w zastawione przez siebie sidła i potrzebowała całej energii ażeby się z nich wywikłać powoli.

— Miałeś pan słuszność, mówiąc żeś szalony! wyrzekła z wysiłonym śmiechem — a czując, że potrzeba nagle i prędko przerwać tę niebezpieczną rozmowę, zawołała po chwili:

— A moi ubodzy! moi nieszczęśliwi, o których zapomniałam przez pana!

Norbert podniósł się z kolan i patrząc na nią wzrokiem błagającym, rzekł:

— Oh! gdybyś mi pani pozwoliła towarzyszyć sobie...

— Dobrze! lecz musimy się spieszyć, idźmy!

Stara to prawda, że często od drobnych okoliczności zależy cała przyszłość człowieka.

Gdyby tego dnia Norbert udał się był z panną de Sauvebourg do chaty starej Bessan, byłby odrazu przekonał się o charakterze Daumana i odjął mu ufność swoją. Nieszczęściem dlań, w tym dniu Djana szła nieść pomoc innej jakiejś starej i chorej kobiecie. Norbert zachwycony patrzył jak młoda dziewczyna pełniła z wdziękiem i prostotą obowiązki miłosierdzia i wychodząc wraz z nią z tej chaty, zostawił dwa luidory na stole — były to jeszcze resztki pozostałe z zaciągniętej u Daumana pożyczki.

Ta wycieczka dwojga młodych, trwała przeszło dwie godziny, ponieważ idąc wybierali umyślnie drogę jak najdłuższą. Jednakże nadszedł moment w którym potrzeba było rozstać się im wreszcie — doszli albowiem do pierwszej chaty w Bivron.

Djana nakazała Norbertowi milczenie, przykładając palec do ust — potem wbiegła na gościniec prowadzący do domu, rzuciwszy na pożegnanie jeden tylko wyraz:

— Jutro!

Wtedy dopiero Norbert ochłonął (cokolwiek i za-

czął zbierać myśli rozpięchłe, jak liście jesienne, pod wpływem huraganu namiętności jaka nim owładnęła.

Nakoniec, przeznaczenie znużyło się przesładowaniem go — miał zakosztować szczęścia nieznanego mu dotąd!

Gdyż ta młoda i tak piękna dziewczyna, dla której gotów był przelać całą krew swoją, kochała go niezawodnie.

Pomimo niedoświadczenia, Norbert zrozumiał przecież, że samo pozwolenie mu zatrzymania na pamiątkę tego ziarna ołowiu, zwilżonego jej krwią, dobytego z jej ciała... starczyło za najwymowniejsze wyznanie.

W tej chwili żadna chmurka nie zasępiała myśli młodzieńca — ufał w przyszłość, gdyż wierzył w opatrność, która widocznie się nim opiekowała, skoro pozwoliła mu spotkać i poznać Djane wśród okoliczności tak szczególnych!

Biedny chłopiec! nie domyślał się nawet, że panna de Sauvebourg przynajmniej w większej połowie dopomogła działaniom opatrności w tym razie.

Norbert był tak wesółym przy wieczerzy dnia tego, że zwróciło to nawet uwagę księcia, który ożwał się wreszcie:

— *Jarnicoton!* mój synu, założyłbym się chętnie o jednego pistola, że polowałeś dziś bardzo szczęśliwie.

— Zgadłeś, mój ojcze, odrzekł śmiało młodzieniec. Szczęściem nie zażądano spradzenia tej przechwał-

Telegramy

DZIENNIKA WARSZAWSKIEGO.

Paryz, 9 lipca (27 czerwca). Na posiedzeniu ciała prawodawczego, p. Favre żądał, aby izba się ukonstytuowała dla wzięcia pod rozważenie wielkich kwestii politycznych, zajmujących kraj. Żądane zwłoki mają na celu nie co innego, tylko rekonstytucję gabinetu. Rouher oświadczył, że wielkie kwestje dotyczą nie pojedynczych osób, ale instytucji. Zadaniem społeczeństwa jest stawianie tam przeciwko rewolucji. Wiem dobrze, dodał on, na jakich nowych siłach potrafi się opierać izba dla zabezpieczenia społeczeństwa.

(Correspondenz Bureau).

Wiadomości telegraficzne

* **Wiedeń, 7 lipca (25 czerwca).** Oester. Corr. donosi: Rząd trzyma się niezłomnie prawa, stanowiącego, że procenta od długów państwa mają być płacone tylko w Wiedniu i Peszcie; będzie on może atoli w stanie, bez ujmy dla prawa, ze względu na wierzycieli zagranicznych, porobić pewne ułatwienia co do spłaty kuponów. (Wolff's T. B.)

* **Praga, 6 lipca (24 czerwca).** Uroczystość Hussa, na którą udzielone zostało pozwolenie, odbyła się wczoraj w Pankracu pod Pragę bez wielkiej wystawności. Po godzinie 9-iej wieczorem, zgromadziło się na placu Bethlehem około 4,000 osób w zamiarze wykonania demonstracji, lecz zostali rozproszeni przez organa czuwające nad bezpieczeństwem publicznym. Spokojność została niezwłocznie przywrócona. (Corr. Bür.)

* **Paryz, 6 lipca (24 czerwca).** Około 70 deputowanych zaproszonych zostało wczoraj do St. Cloud do stołu cesarskiego.—Monitor dzisiejszy zaprzecza podane wczoraj przez gazety wiadomości, jakoby deputowany Buffet był u cesarza na posłuchaniu. (Wolff's T. B.)

* **Florence, 6 lipca (24 czerwca).** Na dzisiejszym posiedzeniu publicznym komisji śledczej parlamentarnej ukończone zostało słuchanie świadków. (Tamże.)

* **Florence, 6 lipca (24 czerwca).** Prace komisji śledczej parlamentarnej ukończone zostaną prawdopodobnie w tym jeszcze tygodniu. (Tamże.)

* **Madryt, 6 lipca (24 czerwca).** Podług Imparcial, stronnictwo progressistowskie usiłowało zjednoczyć się ze stronnictwem republikańskim i proponowało temu ostatniemu, w razie gdyby oba stronnictwa zdołały przez swe zjednoczenie się uzyskać w kortezach większość, kilka posad ministerjalnych na przypadek utworzenia się nowego gabinetu.

Pismo pomienne powiada mianowicie, że proponowane Castellarowi ministerstwo spraw zagranicznych, Figuerasowi ministerstwo sprawiedliwości i Margallowi ministerstwo skarbu. Republika nie odrzuciła tej propozycji. (Tamże.)

* **Madryt, 6 lipca (24 czerwca).** Zapewniają, że Watykan zapytany, czy księża mają składać przysięgę na konstytucję, dał odpowiedź potwierdzającą.—Przedstawiony został projekt do prawa, znoszący przesładowanie lub wydalanie wszystkich urzędników, którzyby odmówili złożyć przysięgę na konstytucję. Złożony został inny projekt dotyczący sprzedaży natychmiastowej wszystkich dóbr należących do korporacji cywilnych i religijnych. (Corr. Hav. Bul.)

* **Bukareszt, 6 lipca (24 czerwca).** Książę Karol wyjechał onegdaj do obozu pod Tekucz'em i przybył tam wczoraj. Powrót księcia nastąpi za dziesięć dni. W obozie tym zgromadzi się na manewra 15,000 ludzi. (Wolff's T. B.)

* **Berlin, 7 lipca (25 czerwca).** Prov. Corr. pisze: Nieobecność hr. Bismarcka potrwa w każdym razie do późnej jesieni i przeciągnie się przeto poza termin wyznaczony do otwarcia przyszłej sesji sejm. (Tamże.)

* **Goulette (Tunis), 6 lipca (24 czerwca).** Bej podpisał dekret w przedmiocie ukonstytuowania komisji franko-tunetańskiej dla zaspokojenia wierzycieli i dla kontroli międzynarodowej. (Wien. Abp.)

* **Londyn, 6 lipca (24 czerwca).** Na dzisiejszym posiedzeniu izby lordów, ukończone zostały narady komitetu nad bilem dotyczącym kościoła irlandzkiego. Poprawka Cairns'a (co do odłożenia na inny czas przepisów w przedmiocie użycia przewyżek) została przyjęta 160 głosami przeciw 90, pozostałe zaś paragrafy zostały przyjęte bez zmian. W poniedziałek nastąpi złożenie sprawozdania. (Tamże.)

* **Londyn, 6 lipca (24 czerwca).** W izbie gmin dyrektor poczt przedstawił bil dotyczący odkupienia telegrafów za sumę 5,715,047 funt. szt. Rząd żąda 6,750,000 f. szt. dla ukończenia operacji. (Cor. Hav. Bul.)

* **Nowy-Jork, 5 lipca (23 czerwca).** Jenerał Caballero de Rodas uwolnił kilku więźniów politycznych. Trzyma się on w ogóle polityki pojednawczej i reorganizuje siły hiszpańskie do energicznej walki, jeżeli tego potrzeba wymagać będzie. Powstańcy pod dowództwem jenerała Jordana zajęli Holgiun. (Tamże.)

* **Nowy-Jork, 5 lipca (23 czerwca).** Z wiadomości z San-Domingo, datowanych 30-go czerwca, okazuje się, że pogłoski o układach, wszczętych jakoby przez Baez'a w przedmiocie odstąpienia zatoki Samana na rzecz rządu obcego, są bezzasadne. (Tamże.)

* (Niezbędne objaśnienie). Otrzymałszy następujący artykuł, któremu, w duchu bezstronności, otwieramy nasze szpalty: W numerze 167 gazety *Golos*, mieliśmy sposobność odczytania w tych dniach opisu posiedzenia sądu kryminalnego w Warszawie, odbytego w sprawie przeciwko Marcelemu Gumowskiemu, obwinionemu o zabójstwo.

Skończyłoby się na tem, że rodzice zatrzymaliby mnie w domu lub też zamknęli znowu w klasztorze.

Ta ostatnia obawa, usunęła wszelkie wahanie i utwierdziła ją w postanowieniu prowadzenia samej całego tak niebezpiecznego przedsięwzięcia.

Poszła więc na umówione spotkanie —wraz z pierwszym postawionym krokiem, znikła już cała jej obawa a na widok Norberta pierzchnął i smutek także.

Bo i jakże tu było smuć się i trwożyć, widząc w oczach młodzieńca ten święty zapał, gotowy narazić się na wszystko, wierzący że przyszłość różami usłana, do nich odtąd należy.

I teraz przeto, była taka jak wczoraj, czuła i ujmująca, chociaż ostrożniejszą znacznie i trzymającą silniej na wodzy popędy własnego serca.

I siedzieli długo, na tem miejscu tak dla nich drogim, zajęci rozmową i patrzeniem na siebie, aż dopiero odgłos kroków jakiegoś przechodzącego wieśniaka, przypomniał pannie de Souvebourg świat rzeczywisty.

Czyliż nie miała obowiązku odwiedzenia swoich ubogich? teraz zwłaszcza, gdy ten obowiązek dawał jej pozór do swobodnych schadzek z Norbertem.

I tym razem także, Norbert towarzyszył Djanie w jej miłosiernej pielgrzymce, ośmielił się nawet podać jej ramię, które przyjęła, opierając się na niem ciężej chwilami, w miejscach gdzie ścieżka była śliską lub spadzistą.

Tak było nazajutrz i przez wiele dni następnych.

Korespondent z Warszawy, który artykuł ten dostarczył, bezpotrzebnie skromnością grzeszy, zakrywając swe nazwisko, skoro utrzymuje, że sam był świadkiem scen skandalicznych, jakie miały mieć miejsce podczas sądenia sprawy, a jeszcze niepotrzebniej odwołuje się do świadectwa różnych osób (lecz niewiadomo kogo mianowicie) na audjencji obecnych, gdyż autorowi, który rzucając paszkwile na sądy, z całą świadomością, że rozmyślnie fakta przekręca i z tego powodu nie ma odwagi nazwiska swego podpisać, godna jest ze wszech miar wiara.

Nie pierwszy to jest wypadek targania się na powagę sądów w Warszawie, jak się zdaje przez tegoż samego kompetentnego autora, który z ukrycia rzuca pociski, a na co dotychczas nieodbierał odpowiedzi, już to ze względu, że na odpowiedź to tylko zasługuje co zdolne jest wytrzymać jakąkolwiek krytykę, już też, że godność władzy nie pozwala jej zniżać się do usprawiedliwień przed bezimiennym dostarczycielem artykułów gazetarskich.

Dzisiaj korespondent z Warszawy przekroczył wszelkie dozwolone granice przyzwoitości i poszanowania dla władzy, i dla tego jedynie wyłącznie dla tego jedynie wyłącznie zniewoleni jesteśmy w krótkim streszczeniu, wypadek w gazecie *Golos* przeistoczony sprostować. Autor tego artykułu i świadkowie nie ukryci, lecz bezstronnie rzecz widzący, artykuł niniejszy podpisują, a redakcja *Dziennika Warszawskiego* upoważnioną zostaje, każdemu nazwiska te do odczytania przedstawić.

Rzadka w kronice sądowej zbrodnia morderstwa dopełnionego przez 17-to letniego chłopca, na osobie swego towarzysza 13-to letniego młodzieńca, wywołała w publicie warszawskiej oburzenie i ciekawość zarazem, oglądania tak niezwykłego przestępca, to też w niespełna miesiąc czasu, sądy śledztwo wyczerpnęły i podsądny po wymiar zasłużonej kary, stawiony został przed kratki sądy kryminalnego w Warszawie.

Sala posiedzeń sądu kryminalnego, jako zbyt szczupłych rozmiarów, nie była w stanie pomieścić życzącej sobie znajdować się na audjencji publiczki i z tego powodu wydawane były bilety na wejście, aby przez to uniknąć zbyt dużego tłoku i koniecznego ztąd nieporządku; przedsięwzięte atoli zaradcze środki, a nawet służba policyjna wcześniej przybyła, nie zdołały utrzymać ciszącego się tłumu, który nie tylko salę, ustęp, korytarz, ale nawet część placu przed gmachem sądu gromadnie oblegał.

Osoby w bilety opatrzone, nieśliły się o ile możność dozwalała wcześniej, najbliższej kratki oddzielającej publiczność od sędziów, lecz gdy napłynął tłum do sali przez gwałtowne wyparcie drzwi i bez względu na opór przez służbę policyjną stawiany, w tej chwili zachowanie zupełnej i ciągłej ciszy było niemożliwe, lubo ani referent podczas czytania relacji, ani obrońca gdy obronę przedstawiał, przeskroczonymi bynajmniej nie byli.

Rzecz prosta i jak się zdaje dowodzenia niepotrzebująca, że bilet ten tylko mógł dostać kto się po niego zgłosił przed rozpoczęciem audjencji, później już bowiem biletów nie wydawano (o czem szanowny korespondent wie z własnego przekonania).

Nie dziwnego przeto że spotykano ich często idących razem, pochylonych ku sobie w poufalej rozmowie—jak dwoje kochanków, a rolnicy pracujący w polu poglądali za nimi z uśmiechem. Na wsi umieją tak dobrze obmawiać jak i po wielkich miastach! Plotka i oszczerstwo, są jak chwasty, i wszędzie łatwo zapuszczają korzenie...

Postępowanie takie było arcy-nieroztropnem. Wiedziała o tem Djana, lecz ona to właśnie, po głębszym rozmyśle, postanowiła skompromitować się z Norbertem. Zresztą, i ona także równie jak młody margrabia, nie miała siły pozbawić się uroku i przyjemności jakich doznawali oboje podczas tych samotnych przechadzek.

Po miesiącu upłynionym w taki sposób, Norbert już nie miał żadnej tajemnicy przed kochanką—otworzył jej całe serce, opowiedział całe życie, i odkrył najskrytsze myśli swoje, a Djana poznawszy go zupełnie, nie żałowała już swojego ryzykownego postępowania.

Była albowiem przekonaną najzupełniej że młodzieńca, będzie jej posłusznym we wszystkim, że spełni ślepo każdy jej rozkaz—a obliczyła jeszcze że niedługo Norbert dojdzie do pełnoletności, która uczyni go niezależnym w działaniach i panem majątku po matce.

Te chwile były najpiękniejsze w dziejach ich młodej miłości!

(d. c. n.)

ki—lecz ponieważ innym razem mogła przyjść ojcu chęć zrewidować jego torbę myśliwską, przeto nazajutrz Norbert, jeszcze przed udaniem się na schadzke z Djana, zaszedł do jednego z znajomych sobie leśników i tam zakupił do torby kilka kuropatw i zajaca.

Już w tym dniu szczęśliwym, nie znosił mąk oczekiwania—albowiem nie upłynęło jeszcze pół godziny od chwili jego przybycia na schadzke, a już Bruno radośnym szczełaniem oznajmił swemu panu przyjście Djany.

Panna de Sauvebourg wyglądała w tym dniu bardzo mizernie—twarz miała bladą a oczy jej otaczały cienie, jakby od łez wylanych skrycie.

W istocie, młoda dziewica cierpiała wiele od chwili rozstania się z Norbertem. Dopóki plan jej tkwił w głowie tylko, nie rozmyślała nad nim wcale, lecz po drugim spotkaniu z Norbertem i po wyznaniu jakie sobie uczynili wzajemnie, uczuła wielki niepokój i obawę następstw swego, tak zuchwałego kroku.

Czuła albowiem, że stawiała na grę niepewną, nie tylko całą przyszłość i życie, lecz nawet reputację swoją i honor swojego rodu.

Była chwila, gdy pod wpływem niepokojów, chciała powierzyć wszystko rodzicom. Odepchnęła jednak wkrótce to zbawienne natchnienie, mówiąc:

— Nie, oni by mnie nie zrozumieli wcale! Ojciec dowiódłby mi, że chciwy książę de Champodoce nie zezwoli nigdy na moje małżeństwo z Norbertem.

Romiędzy innymi osobami, otrzymały także bilety wejścia pp. R... i zaraz udały się na salę, umieszczeni przy samej kratce przed rozpoczęciem posiedzenia; logicznie z tego następstwo, że drugi raz wchodzić nie mogły i to jeszcze z chałasem, który tak oddział na nerwy szanownego korespondenta, chociaż zaprzeczyć nie można, że chałas miał miejsce jako czyniony przez publiczność, która dostać się na salę nie mogła; czyli zaś pp. R. kłaniały się sędziom, o tem my nic stanowczego wyrzec nie możemy, bo najlepszym dowodem dobrej wiary jest własne wyznanie szanownego korespondenta, który stojąc przy drzwiach, jak sam utrzymuje, a zatem w odległości kilkunastu kroków od kratki i przedzielony kilkoma kolumnami ścieśnionemi z kilkudziesięciu osób, będąc za takowemi z tyłu, miał taki wzrok ostro-widza, że zauważył kto, komu, w jaki sposób kłaniał się, a nawet uśmiechał.

Alé wróćmy do rzeczy. Podczas nacisku publiczności na salę, oczywiście osoby stojące przy kratce, były do takowej przytłoczone tak dalece, że jednej z pp. R. zrobiło się niedobrze, a gdy wydstać się przez tłum było jej niepodobna, woźny sądu po zameldowaniu o tem prezesowi, z zezwolenia tegoż, przeprowadził je przez salę posiedzeń do sąsiedniej sali, z której jest osobne wyjście na ulicę; nie był to jednak żaden z członków sądu, lecz woźny sądowy, którego szanowny korespondent, pomimo całej swej kompetencji, chyba za członka sądu uważał, lecz gdyby się lepiej przypatrzył, a przynajmniej zastanowił, nabrałby przekonania, że do otwierania i zamknięcia kratki woźny się tylko używa.

Po skończonej obronie, która odznaczała się sumiennością i możliwym przytoczeniem faktów na obronę obwinionego posługujących, a która nie miała szczęścia zyskać uznania szanownego korespondenta, zabrał głos prezes sądu i badał obwinionego, poczem dopiero prokurator królewski odczytał swoje wnioski; i w tym więc względzie szanowny korespondent lubo był obecny i wszystko obserwował, ale zapewne nie zupełnie dobrze, bo według obowiązujących urządzeń, ostatni głos do prokuratora należy; lecz to jest mniejszy jeszcze usterek, dowodzący tylko, że nie można sobie zupełnie wierzyć, że się wszystko dobrze słyszało i widziało. Z powodu licznego zgromadzenia słuchaczy, sędziowie po odczytaniu wniosków, opuścili salę posiedzeń i wyszli do trzeciego pokoju, dla obradowania i wtedy rzeczywiście w liczbie innych osób, które się weszły do sali sąsiedniej dotykającej sali posiedzeń, znajdowały się i pp. R..., które jako kobiety, nie znające form zachowania się w sądzie i nie wiedząc, że nie wolno jest zajmować miejsc dla sędziów przeznaczonych, usiadły na chwilę, lecz wówczas nie było żadnego z członków sądu, ani woźny nawet nie mógł dostąpić dla zwrócenia na to uwagi, czemu właściwie niedogodne tylko pomieszczenie sądu kryminalnego jest winne, a nadewszystko po wyjściu sędziów z sali, takowa stała się tylko ustępem publicznym i przestrzeganiem w nim porządku, do woźnego należało.

Strasznego skandalu upatrywanego przez korespondenta w tem co było nieprzewidziane i wypadkowe, my dopatrzeć nie możemy, a grzeczne i przyzwoite zachowanie się urzędników z każdym, a tem bardziej z kobietą, bez względu do jakiego ona należy wyznania, mniemamy być obowiązkiem każdego ukształconego a przynajmniej dobrze wychowanego człowieka, co też publiczność warszawska dobrze pojmowała i lepiej to postąpienie od szan. korespondenta ocenia, nie dając żadnych znaków niezadowolnienia.

Ujma pojedynczemu człowiekowi lub władzy, może być tylko zmyślona, nieposzanowanie okazuje się czynem lub słowem, ogół i pojedyncze indywidualia zachowały się przyzwoicie, chwilowy nieporządek był tylko chęcią dostania się na salę, jedna więc tylko osoba zamierzyła wyrządzić ujme sądom naszym przez zamieszczenie w gazecie *Głosu* artykułu, który przekreślił fakta i ze złośliwą tendencją, wysnuł żąd swe wnioski.

W końcu, nie możemy pominąć i tego, że w wypadkach dotyczących władz, należałoby redakcji *Głosu* być więcej oględną w przyjmowaniu artykułów, czasami nacechowanych jedynie złością lub chęcią krytykowania w sposób ironiczny, przez osoby niekompetentne i nie obeznane z formą i przepisami w kraju tutejszym obowiązującymi.

* (Sprawozdanie). *Warsz. Dniw.* pisze: „W zeszłym tygodniu otrzymaliśmy sprawozdanie Mikołajewskiej ochrony dla dzieci żołnierskich w Warszawie za 1868 r., to jest trzeci istnienia tego zakładu, wzniesionego i podtrzymywanego przez

ogólne współczucie ruskiego społeczeństwa, zamieszkałego w kraju nadwiślańskim. Ciągłe przybywanie dzieci do tego zakładu, jasno wskazuje o ile ochrona jest dobroczynną dla dzieci tutejszych niższych stopni i jak dobroczynny jej pożytek stał się dla nich oczywistym. Tak w 1868 włączając i pensjonarzy (*) przybyło 43 (chłopców 22, dziewcząt 21), ubyło z różnych powodów 32 (chłopców 21, dziewcząt 11), a z pozostałemi w d. 1 stycznia 1868 r. 150 dziećmi obojga płci, 1 stycznia 1869 r. było dzieci obojga płci 161. Największy procent dzieci, które w ciągu 1868 r. weszły do ochrony, stanowią dzieci dymisjonowanych niższych stopni (prawie wszystkie całkiem sieroty); po tem idą dzieci niższych stopni warszawskiego okręgu wojskowego, oddziałów artylerji i ziemskiej straży. Postępy dzieci w naukach, w tym roku były bardzo dobre. Małoletnie dzieci pod względem rozwinięcia umysłu, czytania, pisania, z arytmetyki, w grach i zabawach uczą się według metody Fröbela, z którą obznajmiła ochmistrzynię zakładu pani Pistol Korsowa, będąca rzeczywistym członkiem zakładu, a która dostarczyła i pierrwiastkowe wiadomości i materiały dla zajęcia dzieci według tej metody. Pod względem rzemieślniczych prac dzieci, fakta są jawne; wszystkie roboty należące do rocznej remonty w ochronie, jako to szycie bielizny, odzieży i t. d., wykonane były przez wychowanki i wychowanców nadzwyczaj zadowalniająco. Wiele z dorosłych wychowanek po kolei przyucza się do gospodarstwa domowego, prania i prasowania bielizny. Chłopcy pod kierunkiem odpowiedniego dozorcę, chętnie zajmują się introligatorstwem, mając możność doskonalenia się w niem, dzięki ciągle wzrastającym zamówieniom osób prywatnych. Moralność i prowadzenie się dzieci jest bez zarzutu. W ciągu całego roku nie było ani jednego wypadku ukarania za ważniejsze przekroczenie. Skład ochrony w ciągu 1868 r. pozostał prawie poprzedni, chociaż uległ niektórym zmianom; ubyli, z różnych powodów, członkowie zastąpieni zostali przez innych, dla tego w ich liczbie niema różnicy pomiędzy 1867 a 1868 r. W ciągu tego roku liczyło się w ochronie: głównie przydujący w radzie zarządu ochrony 1, przydujący w zarządzie 1, członków rzeczywistych 17 (w tej liczbie 1 nieobecny), honorowych opiekunów i opiekunek 130, członków dobroczynców 30, honorowych konsultantów 2, zawiadujący czynnościami ochrony (a zarazem i lekarz szpitala) 1, ochmistrzyni ochrony 1, jej pomocników 2, dozorców 2, felcerów 2, starszy — kierujący służbą 1, służby inwalidów z 3-ej dywizji piechoty gwardji 11, najemnych kobiet 9. Pod względem materialnych środków w 1868 r. działalność członków zarządu ochrony, doprowadziła do szczęśliwych rezultatów, które zakład ten mógł osiągnąć tylko przy sprzyjających warunkach jego rozwoju. Do roku ubiegłego, ochrona, stopniowo powiększając liczbę utrzymywanych dzieci, istniała jedynie przez współczucie ruskiego społeczeństwa w kraju, otrzymując bardzo skąpe poparcie ze strony niższych stopni wojsk konsystujących w Królestwie Polskiem, kiedy była założona właściwie dla nich, dla ich dzieci, i kiedy tylko oni sami korzystają z jej dobrodziejstw. Uczucie ruskiego żołnierza, zawsze czujne na wszystko co jest dobre i pożyteczne, zawsze liściowe dla bliźnich, oceniwszy całą pożyteczność ochrony, gorąco odpowiedziało na troskliwość co do zapewnienia wedle możności przyszłego losu karmicielki ich dzieci. Z upoważnienia Jenerał-Feldmarszałka Hrabiego Berga, wszystkie wojska warszawskiego okręgu wojskowego, postanowiły ofiarowywać corocznie na rzecz ochrony zarobione pieniądze jednego dnia, z liczby dozwolanych wojskom wolnych dni roboczych. Ofiara ta w ciągu 1868 r. przyniosła kasie ochrony 8,176 r. 69 1/2 kop. Przy corocznem wykonaniu tego środka, przyszłość istnienia ochrony, może być uważana za zapewnioną. Jednocześnie z rozstrzygnięciem tego żywotnego dla ochrony pytania, członkowie jej zarządu, za przykładem poprzednich lat, gorliwie i pilnie dążyli do wykonania swych obowiązków co do zapewnienia losu dzieci żołnierskich — przez powiększenie pieniężnych wpływów niezbędnych dla jej istnienia. Rezultatem ich starań był przychód wynoszący 18,971 r. 2 1/2 kop., który wraz z rewanentem z 1867 r. 5,049 r. 66 1/4 kop., i zarobkowemi pieniędzmi ofiarowanemi przez niższe stopnie wojsk warszawskiego okręgu wojskowego, przedstawia ogólny roczny dochód 22,202 r. 38 1/4

(*) Pensjonarzami nazywają się niemowlęta uboższych rodziców żołnierskich, nie mieszkających w samej ochronie; na dzieci te stosownie do decyzji rzeczywistych członków zarządu, przeznaczają się miesięcznie na najęcie mamek, zapomoga pieniężną w ilości 5 r. średnio przez rok.

kop., a po odtrąceniu ogólnego rocznego wydatku w 1868 r. 20,082 r. 53 1/4 kop. pozostało rewanentu na 1869 r. 12,119 r. 84 1/4 kop.; oprócz tego do sumy kapitału żelaznego 22,000 r., dla doprowadzenia go do nominalnej cyfry 25,000 r., przybyło 300 r. w listach likwidacyjnych.”

* (Kurjerek miejski). Deszcz wprawdzie nie pada, lecz grozi co chwila — pogoda nie pewna wstrzymuje znowu spełnienie loterji fantowej, o której już i mówić nikt nie śmie, choć każdy radby z duszy, ażeby się raz już skończyła. Wczorajszy wieczór chmurny i wietrzny, nie sprowadził licznych gości do ogródków śpiewających, w „Eldorado“ garstka zaledwie widzów zasiadła drogie w tym roku — lecz za to puste najczęściej krzesła — sam tylko „Alcazar“ i wczoraj był zaludnionym. Doprawdy, szczęśliwy to ogródek w tym roku!

— Otworzony obecnie sklep spółki spożywczej, zyskał od razu ogromną klientelę. W pierwszym zaraz dniu otwarcia sprzedano tam towaru za rs. 100, przez parę godzin z rana. Toż samo dzieje się i w jatec założonej przez „Spółkę“, gdzie sprzedają dziennie mięsa za 90 rubli z górą.

— Prestidigitator Epstein, który niedawno miał tak głośny wypadek w Paryżu, znajduje się obecnie w Brukselli, gdzie ma niezmiernie powodzenie. (Rana którą otrzymał, posłużyła mu za wyborną reklamę). Występując w tych dniach w obecności wicekróla Egiptu, goszczącego w Belgji, otrzymał od niego w darze spinkę ozdobioną brylantem wartości 200 franków.

— Budynek pozostały po teatrze izraelskim na Muranowie, rozbierają powoli — zniknie on wkrótce jak wspomnienie o widowiskach w nim przedstawianych.

— Praga ozdobiona została nową, dwupiętrową kamienicą, zbudowaną przy kolei żelaznej terespołskiej na lokale dla jej urzędników.

— W przyszłą niedzielę urządzi się spacer czy wysięg pływaków, ze szkoły pływania p. Majewskiego do Bielan; osób zapisanych na tę wodną wycieczkę, jest już 40, siedm członów opatrzonych wiosłarzami i przekąskami uda się za płynąciami dla dania im pomocy w potrzebie — czółno zaś z muzyką popłynie przodem. Spacer ten, jako niezawisły od pogody, gdyż deszcz nie zdola zmoczyć garderoby pływaków... zapewne przyjdzie do skutku.

— W Ciechocinku na kuracji bawi jedna z lepszych śpiewaczek wielkiej opery paryskiej — pani de Taisy. W przyszły poniedziałek artystka ta wystąpi tam w koncercie urządzonym dla niej, w którym towarzyszyć jej będzie na fortepianie p. Jan Kleczyński.

— W przeszłą środę, pewien obywatel zgubił na mieście ogromną sumę rs. 12,720 w gotowiznie, czyli w biletach bankowych; — ponieważ suma ta stanowi całe mienie poszkodowanego, przeto ołiaruje on szczęśliwemu znalazcy w nagrodę 2,000 rubli. Nie przesądając rzeczy, przypuszczamy jednak, że do zgubienia tych pieniędzy dopomogły nieostrożnemu ich właścicielowi jakieś zręczne ręce..., tem bardziej, że jak słyszeliśmy, znajdowały się one w tylnej kieszeni surduta; jeżeli tak jest, to i najgrubsze nawet znaleźne nie skłoni rzezimieszka do zwrócenia znalezionej sumy. Zresztą, człowiek uczciwy nie wahałby się z oddaniem znalezionych pieniędzy tak długo.

* (Oświetlenie). Latarnie gazowe miejskie od dziś, 27 czerwca (9 lipca) do 5 (17) lipca r. b. włącznie, powinny być zapalane o godzinie 9-ej wieczorem, a gaszone o godzinie 1-ej min. 45 rano.

* (Wypadek miejski). W dniu onegdajszym, w cyrkule Sobornym, czeladnik kołodziejski, Jan Borkenhagen, wszedłszy do domu pod Nr. 271, będąc pijanym, wyskoczył przez okno korytarza z 1-go piętra na podwórce i skaleczył sobie grzbiet, lecz nieszkodliwie. Borkenhagen odesłany został na kurację do szpitala Dzieciątka Jezus.

* *Kursa monet zagranicznych w Warszawie.*

Za talar wczoraj rs. 1 kop. 18 1/2 dziś rs. 1 kop. 19.

Za frank " " " 33 " " " 33.

Za złoty reń. " " " 66 " " " 66.

NB. Wiadomość ta nie pochodzi z urzędowego źródła i może tylko służyć za wskazówkę.

* (Pobył Najjaśniejszych Państwa we wsi Ilinskoje. — Przegląd wojsk). Czytamy w *Gońcu Urzędowym*: Dnia 22 czerwca (4 lipca), o godzinie 11-ej z rana, Ich Cesarskie Moście raczyli znajdować się na liturgji św. w cerkwi wsi Ilinskoje. O godzinie 8-ej wieczorem, Ich Cesarskie Moście i Jej Cesarska Wysokość Wielka Księżniczka Marja Aleksandrowna, udali się ze wsi Ilinskoje

do pałacu Petrowskiego, dokąd przybyli pomyślnie o godzinie 10 1/2 wieczorem. Dnia 23 czerwca (5 lipca), o godzinie 9-iej z rana, Najjaśniejszy Pan odbył przegląd wojsk stojących obozem na polu Chodyńskim, z wybornego stanu których Jego Cesarska Mość był ze wszech miar zadowolony. O godzinie 12-iej, Ich Cesarskie Moście i Jej Cesarska Wysockość powrócili pomyślnie do Ilinskoje.

* (Szkoły niemieckie). W *Wil. Wiestn.* piszą: Kiedy w gubernji kowieńskiej, poczynając od 1864 r. zaczęły być zakładane ruskie szkoły elementarne pod zarządem ministerstwa oświecenia, regularnie uorganizowane pod względem pedagogicznym, i stosunkowo zaopatrzone dostatecznie pod względem materjalnym,—już i natenczas bywały wypadki, że niektórzy rodzice uczniów szkół niemieckich, nie wyrzekali się posyłać swe dzieci i do ruskich szkół, chociaż, rozumie się, ograniczonej liczbie podobnych wypadków nie można było nadać znaczenia ogólnego faktu. Takim sposobem, zdaje się, jest podstawa do powiedzenia, że szkoły niemieckie, *motu proprio* do pewnego stopnia zaczęły przechodzić w części pod zarząd ministerstwa oświecenia. To stanowi właściwość rozstrzygnięcia kwestji szkół niemieckich w gubernji kowieńskiej w porównaniu z gubernją grodzieńską. W tej ostatniej ludność niemiecka jest rozmieszczona dość odosobnionemi, samoistnemi grupami; tam niemcy głównie są robotnikami w fabrykach sukna (w Supraślu, Niezbudce, Choroszy). Oczywiście tam tworzą oni oddzielne korporacje, których interesa zaspakajając się wewnątrz nich samych, nie zmuszają z szczególnem naleganiem ich członków do zbliżania się z ruską ludnością i szukania środków do takiego zbliżenia się; przytem korporacje te są dość liczne, i dla tego są w stanie zapewnić materjalne środki pojedynczej szkole. Nie to ma miejsce w gubernji kowieńskiej; tu ludność niemiecka, po większej części, składa się z rolników, drobnych kramarzy i rzemieślników nie stanowiących oddzielnych korporacji, i żyjących wspólnem życiem z otaczającą ludnością; i nie są to niemcy w większej części wypadków, lecz żmudzini, litwini i łotysze, nazywani niemcami dla tego, że wyznają nie wiarę katolicką większość, lecz luterską lub reformowaną, i że kształcili się w czysto niemieckich szkołach. Rozumie się samo przez się, że w takich warunkach pojedynczym szkołom niemieckim, osobliwie odkąd obok nich otwarte zostały elementarne ruskie, zaczęło być nader trudno, bez sztucznego poparcia z zewnątrz, utrzymać się na dawnem, odosobnionem stanowisku. Dla tego kiedy wyszło rozporządzenie ministra spraw wewnętrznych, o oddaniu ich pod zarząd ministerstwa oświecenia i odpowiednich władz wydziału naukowego, nie było zbyt trudnem ostateczne zniesienie szkół niemieckich. Postanowienie w tym przedmiocie rady szkolnej dyrekcji kowieńskiej szkół elementarnych brzmi jak następuje: „1) Wszystkich nauczycieli, wykładających ogólne przedmioty w byłych szkołach luterskich, nieznających języka ruskiego, nie będących ruskimi poddanymi i nie posiadających należytych świadectw na godność nauczycielską, uważać za uwolnionych od obowiązków nauczycielskich; 2) wszystkie były przykościelne szkoły luterskie, z wyjątkiem oknińskiej, połączyć z istniejącymi w tych miejscach szkołami elementarnemi i parafjalnemi; 3) uprzejmie prosić wszystkich pastorów w gubernji kowieńskiej, o wezwanie parafjan-rodziców, nie chcących swoim kosztem utrzymywać szkoły z przeznaczeniem płacy nauczycielowi ruskiemu, do posyłania swych dzieci do szkół elementarnych; 4) nauka religji w szkołach luterskich, połączonych z ruskimi parafjalnemi lub elementarnemi szkołami, ma być wykładana przez miejscowych pastorów, przyczem byłoby pożądanem, aby była wykładana w języku ruskim; 5) bezzwłocznie porozumieć się z konsystorzem kurlandzkim, o wyznaczenie do rady szkolnej deputata, z którym rada w razie potrzeby, mogłaby naradzać się w sprawach byłych szkół luterskich”.

* (Wody mineralne w Druskienikach). Do gazety *Nowoje Wremia* piszą z Druskienik: Do wód drukienickich, skuteczność których została oddawna dowiedziona, przybyło już trzysta przeszło rodzin. Nie ma tego dnia, żeby kto nie przyjechał, znaczna zaś liczba osób przybędzie za ledwie na 1 lipca. Zjazd trwa do 15-go lipca. W liczbie przybyłych, znajduje się znaczna liczba rodzin z Petersburga, Moskwy, oraz gubernij woroneżskiej, penzeńskiej, kałuskiej, riazkańskiej, czernigowskiej i innych; z gubernij zaś północno-zachodnich przybyło mało osób. W Druskienikach znajduje się czterech lekarzy stałych. W liczbie ich, znany dawny mieszkawiec Druskienik, Dr. Pilecki, który od wie-

lu lat udziela latem rady lekarskie, zbadal oddawna dokładnie i głęboko tak własności wód, jak również rodzaje chorób, w których wody te przynoszą szczególną ulgę. Wiele jest takich rodzin tak w Rosji, jak również w Królestwie Polskiem, i nawet częścią zagranicą, które błogosławia Dra Pileckiego za powrót do zdrowia w Druskienikach. Dzięki staraniom terazniejszego właściciela Druskienik, pułkownika Strandtmanna, mnożą się tu z każdym rokiem wygody dla przyjezdnych. Urządzenie wapien odpowiada z zupełności wszelkim wymaganiom. Park i ogród utrzymywane są starannie. W tym roku na komendanta na czas sezonu letniego przeznaczony został generał Markow (z Wilna), który ze swej strony przyczynił się wielce do zbliżenia towarzystwa. Z inicjatywy jego urządzone zostały w klubie tutejszym wieczory tańcujące raz w tygodniu. Mamy bardzo dobrą orkiestrę z Warszawy, pod kierunkiem p. Lanckorońskiego. Założono tu niedawno szpital wojskowy, na początek w rodzaju próby na 30 osób. Szpital ten ma swego osobnego lekarza. Jest tu także szpital żydowski, dobrze urządzony i utrzymywany, dzięki staraniom rabina miejscowego, p. Tregera; na podtrzymanie tego szpitala wpływają ofiary od żydów bogatszych. Między innymi p. Polakow, znany konstruktor dróg żelaznych, przysłał niedawno 200 rs. Jest tu także ochrona dla dzieci, którą opiekuje się gorliwie ksiądz miejscowy Teodor Zausciński. Na 1-go lipca spodziewany jest przyjazd pani E. W. Potapowowej, małżonki głównego naczelnika kraju.

* (P. Alboni). W wiedeńskiej *N. fr. Presse* zamieszczona jest wiadomość, za pewność której, rozumie się, nie można ręczyć,—jakoby dyrekcja teatrów pragnęła zaprosić na przyszły sezon do petersburskiej trupy opery sławną śpiewaczkę, panią Alboni, lecz jakoby ta ostatnia odmówiła, ponieważ proponowano jej niższą od pani Patti sumę. Wspomniona gazeta zapewnia, że teraz chcą proponować pani Alboni tyle samo lub nawet więcej niż pani Patti. (*St. Petersb. Wied.*)

Austrja i ziemie słowiańskie

* (Stosunki wewnętrzne). W pojednaniu, które ma służyć za podstawę prawa państwowego dla terażniejszych stosunków monarchji austriacko-węgierskiej, postawiony został ze strony Węgrów warunek, że w zachodniej także połowie monarchji zaprowadzone zostaną jak najrychlej stosunki regularne, konstytucyjne. Wiadomo, że cel ten nie został dotąd osiągnięty, z wyjątkiem bowiem Niemców austriackich, nikt w Przedlitawji nie chce słyszeć o konstytucji grudniowej, i ta sytuacja niepokojąca zaczyna wywoływać nawet w Węgrzech pewne niezadowolenie. Wrażenie takie uwydatnia w sposób wyraźny *Pester Lloyd* w swym numerze niedzielnym. Pismo to stwierdza przedewszystkiem, że cel główny pojednania zależał na uzyskaniu silnego przyjacielu i sprzymierzeńcu; lecz cel ten nie zostanie osiągnięty, jeżeli jedna połowa monarchji znajduje się jeszcze dziś „w tym samym stanie wewnętrznego rozdwojenia i niemocy, w jakim cała monarchja znajdowała się kilka lat temu.” W wysokim przeto stopniu pożądanem jest dla Węgrów, ażeby w zachodniej także połowie monarchji rozstrzygnięte zostały jak najrychlej kwestje z dziedziny prawa państwowego, i hr. Andrassy, jako prezes ministrów węgierskich, mówił zawsze przy każdej sposobności, w sposób jak najbardziej stanowczy, o tem życzeniu i o tej niezbędności. *Pester Lloyd* tak kończy swój artykuł: „Ze w końcu w tym wypadku, — który, spodziewamy się, nie wydarzy się,—gdyby ministrowie austriaccy uznali, że własne ich siły nie wystarczają dla rozwiązania postawionych im wielkich zadań, sfery najwyższe będą mogły, a nawet będą musiały pomyśleć o tem, ażeby misja mająca tak wielką doniosłość dla całości państwa, powierzona została w inne ręce, któreby posiadały do tego większą siłę lub więcej zręczności, wydaje się nam to być ze wszech miar w sferze możliwości—lecz na teraz w tej tylko sferze.” Nie należy dziwić się, że dowodzenia te wywarły w Wiedniu wrażenie bardzo głębokie, zwłaszcza, że stosunek *Pester Lloyd* do stronnictwa Deaka i do ministerstwa Andrassy'ego daje do mniemania, iż to ostatnie nie jest obcem artykułowi pomienionemu. W rzeczy samej, z liczby pism wiedeńskich, sama tylko *Die Debatte* zaprzecza temu, ażeby hr. Andrassy wywarł wpływ na artykuł *Pester Lloyd*, podczas gdy *Neue fr. Presse* powiada otwarcie, że uważa ten artykuł za ostrzeżenie dane delegacjom, *Tagblatt* zaś znajduje, że artykuł pomieniony pozostaje w styczności z tak częstymi w ostatnich czasach odwiedzinami hr. Andrassy'ego w Wiedniu,

wyprowadza wniosek, że prezes ministrów węgierskich usiłować będzie przedewszystkiem zaproponować sam osobistości, które wydają się mu najstosowniejszemi do przywiezienia do skutku pojednania z opozycjami przedlitawskimi, lub też, w razie niepowodzenia tego środka, wystąpić z projektem, ażeby unja czysto osobista była także programem rządu węgierskiego. Posiedzenia delegacji, które mają być otwarte w przyszłym tygodniu, dadzą prawdopodobnie bliższe wyjaśnienia co do doniosłości ostrzeżenia węgierskiego, wystósowanego do austriackich mężów stanu. Energiczne dopominanie się przez ministrów węgierskich wszechstronnego wykonania warunków pojednania, jest tem łatwiejsze do zrozumienia, że potężna opozycja, na jaką pojednanie to natrafia w samych Węgrzech, będzie mogła być wówczas jedynie rozbrojoną, jeżeli wszędzie zostaną jej przeciwstawione pomyślnie rezultata dzieła pojednania. (*Nordd. A. Z.*)

* (Sprawy galicyjskie). W lwowskim *Słowie* piszą: „Z Wiednia donoszą, że dwaj hrabiowie ministrowie austriaccy, jeden rodowity polak, a drugi najbardziej ze wszystkich przychylny polakom (hr. Taaffe), jak słyhać, robią wszelkie usiłowania aby metropolitą galicyjskiej Rusi był mianowany arcybiskup Józef Sembratowicz, którego stronę trzyma całe klerykalne, ultramontańskie stronnictwo. Jednakże większość ministrów i wiele wpływowych osób ze stronnictwa parlamentarnego, przeciwnego rzymskiemu konkordatowi, stanowczo temu się sprzeciwia, pragnąc widzieć kandydatem kanonika Szaszkiewicza, kiedy Watykan ze swej strony gotów jest działać tak samo jak przy nominacji zmarłego Spirydjona Litwinowicza, to jest popierać takiego kandydata, który byłby mniej popularny na Rusi, czyli inaczej, człowieka potępianego przez jedyny jej organ, lwowskie *Słowo*. Wiadomo, że w Rzymie patrzą na Ruś, nie ruskimi, ale rzymskimi oczami. Dwa te poglądy oddawna są sobie wprost przeciwne.—Świeżo założona „ruska biesieda” w Czerniowcach, otrzymała niedawno, od towarzystwa „ruskiej osnowy” w Wiedniu, przeszliczny dar—znaczny zbiór ruskich książek, wartości około 300 złr. — Kolej żelazna ze Lwowa do Brodów, której otwarcie odroczone było prawie na cały rok, stanie się nakoniec dostępną dla publiczności 3 (15) lipca. — Z za kordonu przyjechał do Galicji na ferje nauczyciel fizyki i matematyki w progimnazjum hrubieszowskim, Marceł Ławrowski, a w tych dniach spodziewają się z Cholma, także na ferje oo. Marcelego Popiela i Filipa Djaczana, oraz p. Ignacego Fedynskiego.

Francja.

* (Interpelacja). *Nord* z d. 6-go lipca pisze: Najdokładniejsza i nakazująca prawie forma nadana w niedzielę wieczorem redakcji interpelacji, jako też rozciągnięte żądanych przez nią reform, przestraszyła członków prawej strony, którzy z początku przyłączyli się do projektu pp. Buffet i Talhouet; deputowani ci postanowili wczoraj rano wstrzymać się od głosowania. Ale w środku wczorajszego posiedzenia wrócili nagle do swojego rannego postanowienia i oświadczyli, że przyjmują stanowczo formułę interpelacji. Ważnym szczególniej faktem jest ta okoliczność, że z nowymi członkami przystąpił do podpisu książę de Mouchy, spokrewniony z rodziną cesarską, a który niedawno, jak wiadomo, miał zaszczyt przyjmować cesarza i cesarżowę w swoim zamku w okolicach Beauvais. Ten nagły powrót członków prawej strony do projektu środkowej lewej, a nadewszystko przyłączenie się księcia de Mouchy, wywarły naturalnie wielkie wrażenie, i zrobiono z tego wniosek, że reformy żądane w interpelacji zostaną udzielone. Zwrócono także uwagę na to, że ani p. Rouher, ani p. Baroche nie zostali do końca na ostatnim posiedzeniu ciała prawodawczego, a wypadek ten tłumaczono sobie zaraz w duchu wzmiankowanych przez nas przewidywań.

* (Kwestja dróg żelaznych). Czytamy w dzienniku *Patrie* pod datą 6-go lipca: „Donoszą, że po ratyfikowaniu konwencji franko-belgijskiej, delegowani od towarzystw dróg żelaznych belgijskich i niderlandzkich zgromadzą się w Paryżu dla narad z towarzystwem francuzkiem drogi żelaznej wschodniej i z ministrem robót publicznych nad interesami wspólnemi. Powiadają, że będą w ten sposób reprezentowane towarzystwa dróg żelaznych leodyjsko-limburskiej, wielko-luksemburskiej, luksemburskiej Wilhelma, tudzież z Pipinstev do Spa, oraz galeji kolei z Vitron i z Eindhoven do Amsterdamu. Narady delegowanych mieć będą na celu uregulowanie kwestji praktycznych, rozstrzygniętych w zasadzie przez konferencję międzynarodową.”

